

07.08.2018 19:50

Před nedávnem jsme se v tomto cyklu zastavili u knihy slovenského publicisty a mediálního kritika Ľubomíra Huďa Držte hubu a krok. Tento autor u slovenského mediálního mainstreamu rozhodně nemá na růžích ustláno, a dokonce i čeští třídní bojovníci za jedinou správnou pravdu už v něm odhalili nepřátelského exponenta, jehož nebezpečnost tkví v tom, že si dovoluje mít vlastní názor a někdy i pěkně peprně a nahlas jej vyslovovat.

Foto: Hans Štembera

Popisek: Petr Žantovský

Před nedávnem jsme se v tomto cyklu zastavili u knihy slovenského publicisty a mediálního kritika Ľubomíra Huďa Držte hubu a krok. Tento autor u slovenského mediálního mainstreamu rozhodně nemá na růžích ustláno, a dokonce i čeští třídní bojovníci za jedinou správnou pravdu už v něm odhalili nepřátelského exponenta, jehož nebezpečnost tkví v tom, že si dovoluje mít vlastní názor a někdy i pěkně peprně a nahlas jej vyslovovat. Jistěže s ním nemusíte vždy a do detailu souhlasit, některé jeho výrazové prostředky vám mohou přijít možná až příliš explicitní, ale k důkladnému zamyšlení vás přivede vždy. Tedy za jediného, zato však nezbytného předpokladu: musíte mít otevřené oči a uši a jevit ochotu bez předsudků naslouchat tomu, co je vám sdělováno. Ten, kdo to sděluje, už je jakoby méně důležitý. Nicméně v Huďově případě je zde garancí jeho rozsáhlá novinářská zkušenost a odvaha. Obojího je v našich mediálních polnostech jako šafránu. Konečně název dnešní „nepovinné četby“, knihy Ľubomíra Huďa z roku 2014, vás nenechá na pochybách, do čeho jdete. Jmenuje se totiž Presstituti versus konspirátoři. A aby bylo jasno hned dvakrát, je uvozena věru příhodným citátem amerického ekonoma a politologa Paula Craiga Robertse: „Účelem médií už není najít pravdu, ale chránit oficiální lži.“

Úvodem Huďo vytyčuje topografiu území, na které spolu s ním vstupujeme. Mimochodem, stejně jako u předchozí knihy, i zde ponecháváme citace ve slovenském originále v důvěře v to, že kdo bude chtít, porozumí...

Dôvera k médiám hlavného prúdu – mainstreamu, napriek ich snahe udržať si informačný monopol a rozhodujúci vplyv na myslenie, politické názory a spoločenské postoje divákov, poslucháčov a čitateľov, čoraz viac ochabuje a nahrádza ju vzrastajúca skepsa. Ešte stále sú uvažujúci a pochybujúci ľudia, ktorým nestačí zjednodušený a smerodajný výklad, ako „správne“ chápať udalosti doma i v zahraničí, v menšine a čelia tlaku väčšinového prostredia. Neprijemná menšina, ktorej rady sa však postupne rozrastajú, čoraz väčšmi znepokojuje politické a ekonomické elity (v zmysle mocenskom a finančnom, nie duchovnom) s ich mediálnymi lokajmi. Už neplatí, že keď to bolo uverejnené v Pravde, v sovietskej či slovenskej (za komunistického režimu denník s rovnakým názvom v ZSSR i na Slovensku, a aj s najvyšším nákladom), tak je to pravda, alebo keď to odvysielala televízia, tak je to neodškriepiteľný fakt.

Metódy mediálnej manipulácie z predchádzajúceho režimu sú v novom systéme trhovej partokracie a finančno-straníckej oligarchie ešte prepracovanejšie, aby poslušná masa neohrozovala existujúci status quo takzvaných štandardných strán, ktoré sa striedajú pri moci. Ak takzvané mienkotvorné denníky a rôzne televízne a rozhlasové stanice, či už verejnoprávne, alebo súkromné, ponúkajú ľuďom na rozdiel od predchádzajúceho systému iný typ informácií a komentárov, to ešte neznamená, že nejde o rovnakú demagógiu a propagandu ako v predchádzajúcom totalitnom režime, no tentoraz v mene novodobých nositeľov moci. Čitatelia, poslucháči a diváci nie sú dôstojní zákazníci, klienti a partneri v snahe poznávať podstatu udalostí a ich pozadie i súvislosti. Predstavujú iba cieľovú skupinu určenú na spracovanie a podmanenie ich mysle a navnadenie na predurčené reakcie. Buď sa len zabávaj, konzumuj a nepremýšľaj, a keď už nebudaj premýšľaš, tak v stanovených mantineloch, aby si neohrozil hru a pozíciu tých, ktorí majú moc a priamo i sprostredkovane vlastnia či ovládajú médiá...

Informácie a poznanie predstavujú moc, a o tú sa tí, ktorí ju už majú, nechcú s nikým deliť, nanajvýš ju odovzdávať svojim potomkom a verným služobníkom. Karty sú už raz a navždy rozdane a pre tých, ktorým tá hra vyhovuje a umožňuje im tróniť na vrchole mocenskej pyramídy, predstavujú hrôzu práve slobodné médiá schopné burcovať ľudí k statočnosti, odvahe a vzdoru proti otupovaniu a manipulácii.

Kdo jsou ti „presstituti“, jejichž povědomé označení vetkl autor do samého názvu knihy? A jaká je jejich role na mediálním poli, o němž novináři sami stále až do omrzení opakují, že je prostorem svobodného šíření informací určených ke svobodnému rozhodování občanů? Není vlastně sousloví „svobodná média“ už dnes poněkud protimluvem?

Slobodné médiá? Do akej miery môžu byť médiá skutočne nezávislé, objektívne, nadstranícke a poskytovať vyvážené informácie? Ak už žiadne iné, tak verejnoprávne médiá by mali spĺňať tieto predpoklady a poskytovať platcom koncesionárskych poplatkov to, čo si zaslúžia – informácie nepoplatné nikomu a ničomu, namiesto

servilnosti a oddanosti akýmsi vyšším záujmom. Okrem mechanizmu vlastníckych vzťahov a politických vplyvov rozhodujúcu úlohu zohráva ľudský faktor priamo na pracovných pozíciách v mediálnej mašinérii.

Odvážny a neovplyviteľný novinár alebo pracovník v riadiacej funkcii v danom médiu so zmyslom pre výpovednú hodnotu faktov, a nie ich prispôsobovanie, upravovanie a selekciu podľa pokynov či na základe vlastnej autocenzúry a subjektivismu, je chrbtovou kosťou a nosným pilierom uznávanej inštitúcie. Česť výnimkám, ale tento druh mediálnych osobností nielen v našich zemepisných šírkach vymiera a je ho ako šafranu. Vytlačil ho a nahrádza vo veľkom rozsahu staronový typ žurnalistu, ktorý má blízko k najstaršiemu remeslu na svete, preto si vyslúžil pomenovanie presstitút/presstitútka. Možno to preložiť ako tlačový/á prostitút/ka, hoci jeho vplyv a pôsobenia sa vôbec neobmedzuje len na printové médiá, ale rovnako dominantne pôsobí i v elektronických médiách a sú ho plné redakcie drvivej väčšiny televíznych a rozhlasových staníc, ako aj internetových spravodajských portálov. Nemožno mu uprieť mimoriadnu vynachádzavosť a iniciatívu pri zdanlivo nenásilnom vnucovaní a podsúvaní stanovísk a názorov v súčasnosti privilegovaných a určujúcich modiel, ako sú Biely dom, State Department (americké ministerstvo zahraničných vecí), izraelská vláda, Európska komisia, Európsky parlament, Medzinárodný menový fond, transatlantické štruktúry, mimovládne organizácie s agendou ľudských práv, demokratických princípov a otvorenej spoločnosti s bezhraničným tolerovaním a presadzovaním nadpráv určitých sexuálnych, náboženských a etnických skupín obyvateľstva. Ich profesionálna zručnosť spočíva v tom, ako vyberať a prispôbovať určité informácie, fakty a odhalené skutočnosti vopred stanoveným schémam propagandy v mene záujmov veľkej trojky USA – NATO – EÚ, v ekonomickej sfére v záujme neoliberálneho systému a mocných finančných skupín, v politologickej oblasti v mene akože demokracie na princípe 1 % najbohatších a 99 % využívanej masy. Pod tlakom odlišných informačných zdrojov, ktoré spochybňujú vytváraný obraz v duchu predchádzajúcej schémy, musia reagovať aj na nepríjemné skutočnosti, ale snažia sa ich spochybníť veľkým množstvom protireakcií s cieľom opätovného návratu manipulovanej verejnosti do košiara názorovej poslušnosti.

Presstitúti na rozdiel od prostitútok nepredávajú svoje telo, ale oveľa viac – charakter, svedomie, česť, hrdosť, vlastnú identitu, jednoducho všetko, čo sa dá, a vo svojom zvrátenom úsilí nepoznajú hranice. Tak ako dýchajú, tak úplne prirodzene klamú, zavádzajú a opakovane šíria lži, polopravdy, domnienky a hypotézy, pričom by zrejme prešli aj na detektore lži bez zvýšeného tepu, potivosti alebo tlaku. Rokmi praxe dokážu dospieť až do štádia vnútorného stotožnenia sa s propagandou do takej miery, že sami seba považujú za mediálnu elitu, nositeľov informačného svetla, poznania a zlepšovania sveta. Ich úslužnosť kráča ruka v ruke s nadutosťou, prehnaným sebavedomím a pocitom vlastnej žurnalistickej výnimočnosti. Systém v nich pestuje tieto nálady a sklony, dáva im výrazný mediálny priestor, vyrába z nich odborníkov a, pochopiteľne, podľa toho ich kŕmi – vysokými platmi, odmenami, zahraničnými cestami, kariérnym postupom a prípadne pozíciou v štátnom aparáte, straníckych štruktúrach alebo na dobrej pozícii v súkromnej sfére.

Presstitúti v záujme vlastných pôžitkov, výhod a životnej úrovne dodržiavajú dve osvedčené pravidlá – Koho chlieb ješ, toho pieseň spievaj a Nehryz ruku, ktorá ťa kŕmi. Aj keby všetci ostatní mali ten chlieb hnusný a plesnivý, pričom by tá spomínaná kŕmiaca ruka všetkých ostatných týrala, ponížovala a ubližovala im rôznymi vynachádzavými spôsobmi, presstitút nepodlieha výčitkám svedomia a presvedčivým protiargumentom, ale usilovne vykonáva stanovenú úlohu. Niekedy možno aj zaváha, no len hlboko vo svojom vnútri a nikým nepozorovaný, aby znovu pokračoval v zavádzaní a šírení dezinformácií a vymazávaní slobodného myslenia u divákov, poslucháčov a čitateľov.

Obec presstitútov nemá vekové obmedzenie – od čerstvých absolventov škôl po dôchodcovský vek. Niekoľko je presstitútom od školských lavíc bez ohľadu na vplyv prostredia a iný zasa, prevalcovaný prostredím bezvýhradnej poslušnosti, úspechu, kariéry a nadštandardných výhod, nájde v pozícii mediálnej prostitútky zmysel svojej existencie.

Medzi presstitútmi sú rôzne kategórie. Patria tam notorickí karieristi, hyeny v ľudskej koži, slabé charaktery schopné prispôbiť sa čomukoľvek a komukoľvek v mene materiálneho prežitia, pokrytci ochotní v úzkom kruhu spoľahlivých ľudí kritizovať ostatných presstitútov, ale vzápätí na druhý deň vyť s nimi v jednej svorke. A potom je tu ešte jedna kategória, ktorá vyvoláva otázku – sú takí oddaní systému, pretože majú výhody, alebo tomu skutočne aj veria?

Nekonečnú zásobáreň presstitútov tvoria hypotekári a lízingoví žurnalisti, schopní pre splátky za byt, dom, auto či dovolenku vykonať službu na požiadanie, a to bez akýchkoľvek vnútorných hraníc. Argumentujú nutnosťou zabezpečiť svoju rodinu alebo iba svoj životný štandard. Premyslený systém bezohľadného egoizmu, pretože - ako som to často počul od kolegov a kolegýň - ak to neurobím ja, urobí to niekto iný. Nie, nehrozí im ani väzenie, ani trest smrti, ani pobyt v gulagu alebo v inom prevýchovnom či likvidačnom tábore, iba menšia plazmová obrazovka, menší byt či dom, strata dovolenky pri mori, možno menej pohodlný či výkonný automobil alebo skromnejší nákup v supermarkete. Áno, na rozdiel od najstaršieho remesla nepredávajú telo, ale vo svojom remesle predávajú všetko ostatné. Presstitút/ka znie možno honosnejšie ako prostitút/ka, len podstata zostáva stále tá istá.

Presstitúti bývajú na svojich postoch veční, pretože každé nové vedenie má rado poslušných, úslužných a bezzásadových, veď sú použiteľní na všetko. Problém nastáva, ak novodobí cenzori a mediálne politbyro potrebujú na dané miesta vlastných overených presstitútov zo svojho predchádzajúceho prostredia alebo vyvolené osoby na základe kamarátskych vzťahov a pod tlakom svojich nadriadených. Doterajších poslušných presstitútov buď presunú na iné miesto, alebo sa ich v horšom prípade aj zbavia, ale s tým, že na nich už čakajú inde.

Ďalší z nich chcú len prežiť v relatívnom dostatku alebo exhibovať za každú cenu na televíznej obrazovke. Redaktori napíšu, čo sa im povie a nariadi, moderátori by prečítali

aj vlastný trest smrti, a nechýbajú ani iniciatívni hlupáci s nosom na témy, ktoré potvrdia ich lojalnosť a spoľahlivosť.

Ptejme sa nyní, kto je ten druhý z názvu knihy – pñinejmenším pohľadom jejého autora. Tedy „konšpirátor“.

Keďže v takzvanom slobodnom svete nemožno už ľudí nasilu umiestniť do psychiatrických liečební alebo do gulagov, máme predsa ilúziu demokracie, treba oponentov znevážiť, zosmiešniť, ekonomicky ruinaovať, vylúčiť zo „slušnej spoločnosti“ s vraj serióznymi a spoľahlivými informačnými zdrojmi, aby nepraskla falošná bublina zinscenovanej objektívnosti a monopolu na pravdu. Preto sú teraz v móde termíny konšpirácia a konšpirátor.

Počuť o ňom doslova na každom kroku a presstitúti spoľahlivo vytyčujú priestor – všetko okrem informácií z oficiálnych, mienkotvorných, štandardných, tzv. serióznych médií je nezmysel, slaboduché vytváranie pochybných hypotéz, zavádzanie, neznalosť, emocionálna nevyrovnanosť, snaha zaujať, amatérske a neodborné spájanie navzájom si odporujúcich faktov a vyťahovanie pochybných vyhlásení ešte pochybnejších odborníkov. Všetko sú to konšpirátori nehodní záujmu a pozornosti, preto preč od nich a zostaňte verní len nám – presstitútom. Na nás sa môžete spoľahnúť – napríklad desať rokov sme vám tvrdili, čo hrozí z Iraku celému svetu, a nebola to pravda. No my sme si to konečne priznali a tí, čo o dôvodoch okupácie pochybovali už pred desaťročím, vlastne ani nevedeli, prečo to tvrdia, len boli automaticky proti, lebo sú protiamerickí. Tárali sme aj o bývalej Juhoslávii, Srboch, NATO, Albáncoch, Kosove, Al-Káide, Afganistane, Libanone, Gruzínsku, Iráne, Líbyi, Sýrii, genocíde v Rwande a v Demokratickej republike Kongo, o arabskej jari, hypotekárnej bubline, dlhovej kríze, Grécku, prísťahovaleckej politike v Európe a udalostiach na Ukrajine. Sme síce presstitúti, ale všetci ľudia sú omylní, takže nám prepáčte a dôverujte bezvýhradne aj naďalej, veď nikto nie je dokonalý. No oveľa horší ako my sú oni – konšpirátori! Ohrozujú demokraciu a s ich nezmyselnými úvahami sú nebezpeční, tam zamerajte svoje pochybnosti. Lži a klamstvá vlád, medzinárodných inštitúcií, nadnárodných korporácií a okázalých humanistov a filantropov od Václava Havla cez Billa Gatesa až po Georgea/Györgya Sorosa nepredstavujú až také nebezpečenstvo. Navyše ich zahmlievaním a zakrývaním vás vlastne chránime pred nepokojom a predchádzame tak vašej vnútornej rozorvanosti, preto sme vlastne prínosom.

Pre oficiálnu moc a ich služobníctvo – presstitútov je konšpirátorom nielen ten, kto si vytvára vlastný svet fantázií a nepodložených domnienok, ale každý odporca či už vládnej alebo ekonomicko-finančnými skupinami dotovanej demagógie a propagandy, každý, kto si kladie ešte nezodpovedané otázky, každý, kto pochybuje o vnucovaných neomylných pravdách panujúceho systému.

Presstitúti a tí, ktorí im pískajú, aké mediálne tance majú predvádzať, čo hlásať, koho vyzdvihovať a koho topiť, pred čím zatvárať oči a čo aktívne, hoci bezdôvodne spochybňovať, nechcú pustiť zo svojho pevného zovretia informačný monopol na pravdu

a neomylnosť, na ovplyvňovanie vedomia, postojov a následne aj konania pracovnej, konzumnej a voličskej masy. Spracovaný ľudský materiál (o aktívneho, vzdelaného a hrdého človeka nemajú záujem - ten im skôr prekáža) potrebujú na vytváranie okázalých kulís najlepšieho spoločenského systému, v akom kedy ľudstvo žilo. Revolta a nespokojnosť im vyhovuje, len keď ju majú pod kontrolou a prostredníctvom nej dostanú do rozhodujúcich štátnych a spoločenských pozícií svojich ľudí, ktorí im v ďalšej časti sveta pomôžu šíriť panstvo, vplyv a ekonomicko-veľmocenské záujmy. Vtedy je to revolučné a demokratické hnutie, ale ak má vlastné ciele, je naozaj nezávislé a má iné predstavy o ekonomickom systéme a spoločenskom modeli, potom je to extrémizmus, hrozba svetového mieru a demokracie. Na to, aby tomu verili deti v školách, analytici v bankách, zamestnanci v automobilkách, zásahové policajné jednotky i čerství absolventi univerzít, presne na to im slúžia médiá a v nich presstitúti. Všetci ostatní spadajú do kategórie konšpirátorov, a preto je na nich zorganizovaná poľovačka v duchovnom zmysle – mediálne kampane, diskreditujúce prednášky, burcujúce vyhlásenia a plamenné výzvy na zachovanie zdravého rozumu a vernosti hlavnému mediálnemu prúdu, prípadne tolerovaným a pestovaným alternatívam, viac-menej neškodným pre existujúci systém. Stupidnú predstavu o rovnosti šancí, americkom sne, spravodlivosti, rovnakých právach pre všetkých a nekonečného rastu životnej úrovne treba živiť a podporovať výmenou za kreditnú kartu, hradený exkluzívny výlet alebo za účasť na recepciách v lepšej spoločnosti úspešných a zatiaľ nepotrebaných šikovných zlodejov, tunelárov verejných zdrojov, parazitov z daní celej Európy v rámci európskych štruktúr alebo aktivistov pravidelne a výdatne kŕmených z amerického štátneho rozpočtu cez sieť rôznych nadácií a fondov.

Umiernení a fanatickí presstitúti sa predsa len v niečom odlišujú. Miernejší dokážu vytvoriť prostredie, v ktorom síce panujú prísne pravidlá, čo zaznie a čo nedostane priestor, ale ako-tak tolerujú aj existenciu odlišného názoru. Nechajú ho zaznieť po určitú hranicu a v bezpečnom rozsahu, pretože aj sami pri posledných záchvevoch profesionality cítia, že presadzovanie jediného stanoviska predsa len nezodpovedá tvrdeniam o pluralite názorov. No fanatickí presstitúti nemajú zmysel pre nijakú mieru. V prvom rade sú „čističmi“ – zbavia sa každého inak uvažujúceho člena spravodajského kolektívu. Vytvoria tím oddaných vykonávateľov príkazov a hustia do verejnosti svoj uhol pohľadu, aby obrátili všetkých na pravú vieru v hlavný mediálny prúd a ním hlásaný výklad udalostí, o vyváženej informovanosti v záujme vysokého stupňa poznania nemožno ani hovoriť.

Podľa Huďovy definície je teda súčasný presstitut viac či menej dobrovoľným tlapačom vyšších (geo)politických zájmov, za ktoréžto je nějak odmeňovaný. Ne každý takový „novinár“ je ale prece zcela bez relevantných informácií alebo schopnosti je získať, vyhodnotiť a prípadě dál šířit.

Na uvažovaní presstitútov je zarážajúci fenomén, že napriek dostupnosti a zverejneniu odlišných informácií, akým veria alebo chcú aby všetci ostatní verili, pokračujú zanovito v novej a novej podobe zatajovania a umlčivania z ich pohľadu nevhodných správ.

George Friedman, zakladateľ a riaditeľ americkej súkromnej spravodajskej agentúry STRATFOR, označovanej aj za analytickú spoločnosť, no považovanej za tieňovú CIA prepojenú s vládnymi štruktúrami, napísal knihu Nasledujúcich 100 rokov. Otvorene píše o čo ide Bielemu domu na Blízkom východe a v strednej Ázii: „Pravdepodobným výsledkom vojen v Iraku a v Afganistane bude porážka Spojených štátov alebo patová situácia, čo vyzerá ako veľmi zlý koniec, ale zo širšieho hľadiska na tom vôbec nezáleží. Pokiaľ budú moslimovia bojovať medzi sebou, Spojené štáty svoju vojnu vyhrávajú.“

Možno si položiť viacero otázok. Presstitúti o tom nevedia? Majú tak obmedzený vedomostný obzor a to je ich tragédia a dôvod cenzorského správania, alebo prisluhovania oficiálnej propagande? Keby vedeli o širokom spektre informácií, zmenili by svoje správanie a spoluúčasť na klamstvách? Ako je to s ich profesionalitou, keď im stačia tri agentúry, zopár denníkov a televíznych staníc, označovaných za seriózne, napriek mnohým zlyhaniu? Alebo im je úplne jedno aká je skutočnosť, fakty a odhalenia, lebo ich vlastný subjektívny názor pripúšťa len to, čo zodpovedá ich politickej a ideovej orientácii? A možno stačí úplne prozaický dôvod – výhody a prosperita. Odlíšný postoj totiž nesie so sebou problémy, ekonomické i spoločenské, zasahuje do životnej úrovne jednotlivca i jeho rodiny, vyžaduje si principiálnosť a za tú sa platí niekedy až privysoká cena. Najľahšia cesta je vyhovieť požiadavkám mocných, nadriadených a zaslúžiť si odmenu. Po čase sa dokonca presstitút aj vnútorne stotožní so stanovenou líniou a je oddaným služobníkom, ktorý vykonáva požiadavky dobrovoľne a sám od seba. Dospeje do štádia, že je ochotný obhajovať svoju pozíciu s tým, že mu vlastne nikto príkazy nedáva ani naňho nevyvíja nátlak. To je už ideálna podoba presstitúta, ktorý autocenzúru povýšil na svoju prednosť, automaticky prijíma stanovený trend a je neoceniteľným materiálom pre riadiacich pracovníkov, geostratégov a sociálnych inžinierov.

Zvláštni pozornosť venuje Huďo „presstitúci“ provozované ve veřejnoprávní televizi, kde mimochodem také řadu let působil, než odtud roku 2013 právě díky popsanému stavu odešel. A ačkoli mnohé procedury (třeba volba generálního ředitele) se na Slovensku a u nás dějí jinak, Huďův popis toho, co nazývá veřejnoprávní „cenzorskou úderkou“ sedí velmi dobře na praxi, kterou můžeme dnes a denně sledovat i na našich obrazovkách.

Vrátim sa k štruktúre verejnoprávneho vymývania mozgov diváckej verejnosti. Šéfredaktor v tieni riaditeľovej priazne po svojom nástupe chvíľu pozoruje ľudí, potom nastáva práca čističa – samostatne uvažujúci, vzdorovití a neprispôsobiví každej novej politickej situácii sú prví na personálny odstrel. Začne sa to postupným znechutením človeka, znepríjemňovaním života, neopodstatnenými výhradami, a keď to zákonník práce, kolektívna zmluva alebo organizačné zmeny umožnia, tak nastúpi pracovné zlikvidovanie. V zálohe je už pripravený mediálny vojačik, nahraditeľný, poslušný a oddaný. No šéf musí mať v prvom rade krytý chrbát a po ruke svojich ľudí. Čiže nastupujú jeho zástupcovia a po nich hlavná opora - cenzorský akčný výbor. Ide o štyroch vedúcich vydaní. Dvaja pre popoludňajšie správy a dvaja pre večerné. Hlavné, večerné správy majú prioritu, takže dvojica pre ne je na vyššom stupienku pyramídy. Na poste vedúceho vydania rozhoduje daný človek o tom, čo uvidí divák na obrazovke –

zostavuje scenár vysielaia a rozhoduje, aké témy v ňom dostanú priestor, aké informácie zaznejú, ako budú na seba nadväzovať podľa dôležitosti a ktorý redaktor čo pripraví. Príspevky, ich obsah a obrazovú zložku, skontroluje a redaktora usmerní, čo v jeho príspevku chce mať a ako by mal vyzerat'. Tvorivejší vedúci vydania dávajú redaktorom voľnejšiu ruku, no v stanovených mantineloch. Otrockí cenzori presne určia, čo v televíznom šote bude, kto sa bude vyjadrovať k problematike a kto sa nebude, nemôže, či dokonca je nežiaduci.

Potom je kategória respondentov, ktorí sú na obrazovke pečení-varení a divák ich vníma ako rodinného poradcu na oblasť názorovej orientácie. Šéfredaktor po porade s vedúcimi vydania presne určí podobu odvysielaného spravodajstva. Vedúcim vydania musí dôverovať natoľko, že aj počas jeho neprítomnosti zachovajú predpísanú líniu. Prípadne ich ešte ustrážia zástupcovia šéfredaktora. Vedúci vydania sú väčšinou kombináciou lojálneho šéfovho spriaznenca s potrebnou dávkou autocenzúry, dozorcú nad myslením radových redaktorov a výstupného kontrolóra kvality, aby niektoré veci zasa priveľmi nebili do očí vnímavého diváka so snahou samostatne uvažovať. Šéfredaktor so svojimi zástupcami si do mimoriadne dôležitej funkcie vedúcich vydaní vyberajú buď kamarátov rovnakého názorového a politického razenia, prípadne praxou preverených a na najvyššiu mieru oddaných podriadených, alebo odporúčaných ľudí, ktorí spĺňajú spomínané kritériá. Akčný cenzorský výbor od šéfredaktora cez jeho zástupcov až po vedúcich vydaní zabezpečuje, aby diváci vedeli, že veci sa majú tak a tak, nijako inak, a aby verili, že nič objektívnejšie, kvalitnejšie a spoľahlivejšie nikde inde neuvidia a nepočujú. A takto to funguje od riaditeľa k riaditeľovi, od šéfredaktora k šéfredaktorovi, pričom punc verejnoprávnosti má chrániť ich dobrú povesť podkutých profesionálov a najvhodnejších odborníkov.

Keďže nádej zomiera posledná, vždy som si spolu s niekoľkými vzácnymi kolegami myslel, že už nemôže nastúpiť stupídnejší cenzor a presstitút. Nemám rád pesimistické reči, že môže byť ešte horšie, no v prípade spravodajstva Slovenskej televízie sa to pravidelne potvrdzovalo. Len čo sa dalo na chvíľu slobodne nadýchnuť a naivne dúfať, že to tak aj vydrží, už došlo k personálnym zmenám a nastúpil ešte väčší výkvet presstitútov. A ďalší kolotoč existenčného vydierania, znevažovania práce, spochybňovania profesionálnych kvalít a vnucovania tendenčných, ideologických a vyhranených názorových nezmyslov. Subjektívny pohľad na svet, politické presvedčenie a názorový okruh vedúceho vydania sa stal v tom čase, keď sedel na dôležitej stoličke, kompasom na určovanie a smerovanie spravodajstva.

Presstitúti sa prispôbia a veslujú ďalej pod ekonomickým korbáčom cenzorských akčných výborov s maskou profesionálov, a nespokojní rebeli odchádzajú, aby skúsili inú sféru, alebo keď vnímajú svoje povolanie zároveň ako poslanie, zmysluplnú činnosť a celoživotného koníčka, ocitnú sa v tábore, ktorému presstitúti nadávajú do konšpirátorov.

Obeťou obdobných vedúcich vydaní – cenzorov - nie je len mobbingom a bossingom dusený redaktor, spravodajca či komentátor, ale v prvom rade divák, ktorý dostane takú informáciu, akú uzná za vhodnú vedúci vydania, často na nižšej vedomostnej, etickej a

ľudskej úrovni než je vnímavý divák. Cenzori vo svojej nadutosti podceňujú diváka, jeho inteligenciu, znalosti, pamäť a životné skúsenosti, a hodia mu pred oči a do uší niečo, čo možno uvažujúcou hlavou hravo prekuknúť, nieto ešte tomu uveriť. Vlastne majú ten pocit, ktorý opísal Ignacio Ramonet, keďže všetci od CNN cez slovenské televízne stoky až po verejnoprávnu televíziu omieľajú to isté, že je to spoľahlivá a dôležitá informácia. Samostatné uvažovanie nie je na mieste, skôr predstavuje hrozbu.

Vyznění Huďovy „paličské“ knihy o současných mediálních poměrech je, jak už to u něj je zvykem, nepřilíš optimistické. Jenomže v tomto oboru platí, že pravda, i ta sebebolavější, má mnohem vyšší cenu než ta nejlíbivější lež.

Médiá nekontrolujú politikov, vlády a medzinárodné inštitúcie, ale občanov, verejnosť a uvažovanie jednotlivca. Slúžia mocným, vplyvným, ich nedotknuteľnosť, obhajobe ich rozhodnutí. Predviedli to od vojen na Balkáne cez 11. september 2001 až po najnovší masaker v Odese na súčasnej Ukrajine. Akúkoľvek opozíciu proti svojmu konaniu označujú za konšpirátorov v snahe zdiskreditovať odlišné informácie, názory, analýzy a stanoviská.

(Ľubomír Huďo - Presstitúti verzus konšpirátori. Bratislava: EZEN 2014. ISBN: 978-80-971492-2-2)